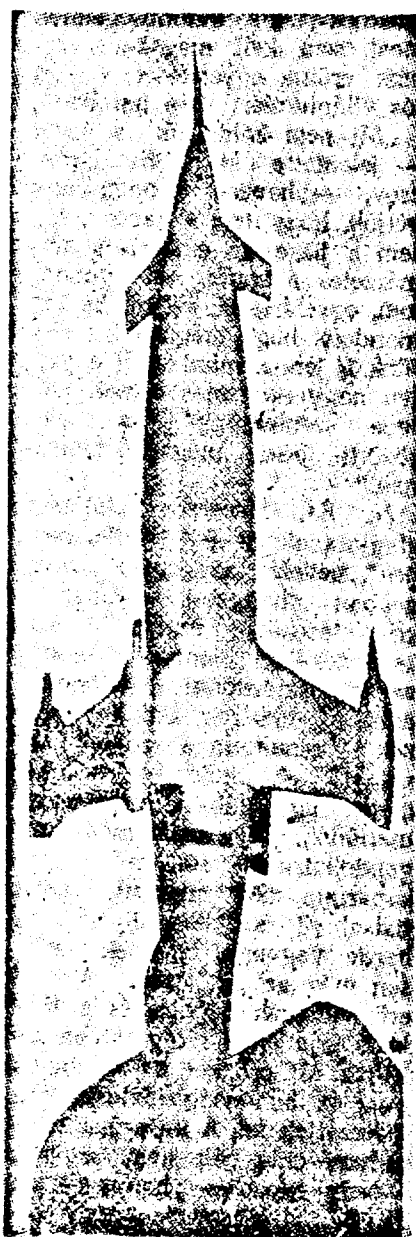

SZOVIET CIMMER A HOLDON

AZ ÚTTÖRŐ

Hire bejárta a földrészeket, s a fény sebességével száguldó jelzéseire visszafelé lélegzetet fűggett az egész emberiség. Hangjának tükös értelmét percenként sok százezer műveletet végző elektronikus agyak jűrhették és űtették át a tudomány nyelvére.

Harmvennégy órá s utja közben annyi új ismerettel gazdagította az egyetemes emberi tudást, amennyit régen a tudósok egész seregének sok évtizedes munkája sem lett volna képes összegyűjteni.

Segítségével a csillagászat — ez a mindmáig pusztán leíró tudomány — elérkezett a kísérleti tudományok birodalmának határához. Az asztrobiológia — melyről néhány évtizeddel ezelőtt még csak válfogalom volt, vagy gunyos le-nézéssel szőttek a tudomány vaskalaposai — felkészült hi-potéziseinek gyakorlati ellenőrzésére.

Felbecsülhetetlen értékű adatokkal bővítette a geo- és asztrofizikusok, kozmikus sugárzáskutatók és annyi más rokon tudományág művelőinek ismeretét.

Útját korszakalkotó siker koronázta: az első emberként alkotta szerkezet leszállt egy soká elérhetetlennek hitt ide-gen égitestre. A gazdag képzeletű dímódorok és korlátokat nem ismerő bátor tudósok hosszú sorának évezredes álma vált valóra abban a pillanatban, amikor a Hold felszínén kirajzolódó és sebesen tova terjedő sötét gyűrű hírül ad-ta a Föld követének Holdra érkezését.

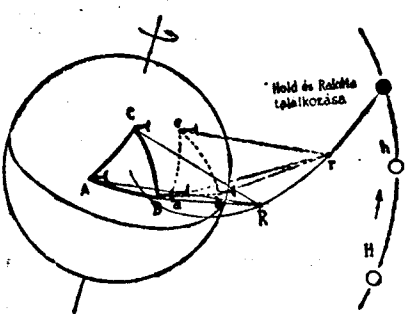
E követ méltán képiseli bolygónkat az első idegen égitesten, ahova az emberi elme ereje juttatta el. Méltó képiselője mindannak, amit az emberiség eddig a haladás szolgálatába állított tudomány terén elért, zlogja és jel-képe a korlátokat nem ismerő emberi alkotóerő előtti álló óriási lehetőségeknek.

Es méltó képiselője bolygónknak azért is, mert a sor-suk igazi urai voltak, boldog és napfényes jövőjű emberek első nagy országának, a béke és szabadság védelmezőjének sarkos-halapszöcs címét vitte magával.

Az űtűró célhoz ért és messzehangzó szóval hirdeti elindítóinak dicsőségét.

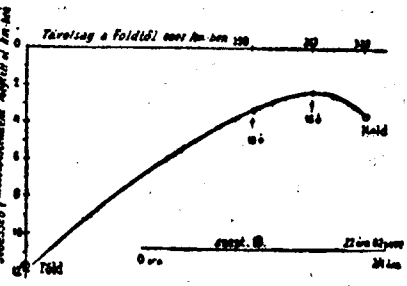
A holdrakéta útjának kitűzése és követése

A RAKETA MOZGÁSAT három, egymástól távol eső földi rádióvevővel követték. A három rádióvevő egy gömbháromszöget határoz meg. Ennek a gömbháromszögnek az adataiból s az antennák irányából meghatározható a rakéta a Földtől való pontos helyzete. Amikor a rakéta pályáján az R pontban tartózkodik, a három rádióvevő helyzete A, B, C. A Hold ugyanakkor a H pon-tban van.

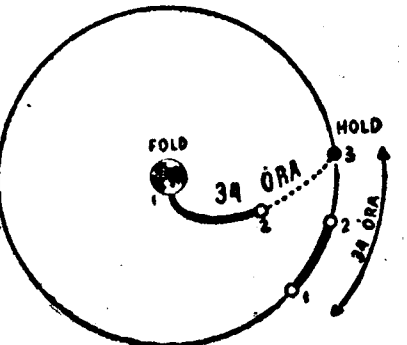

Egy későbbi időpontban a rakéta az r pontban van és a három vevő a Föld forgása miatt az a, b, c helyzetet foglalja el. A Hold ekkor a h pontban van. A működő rádióadó-val haladó rakéta útját így kő-vetni lehet. Ezen a módon a

rakéta által befutott pálya pon-tosan meghatározható.

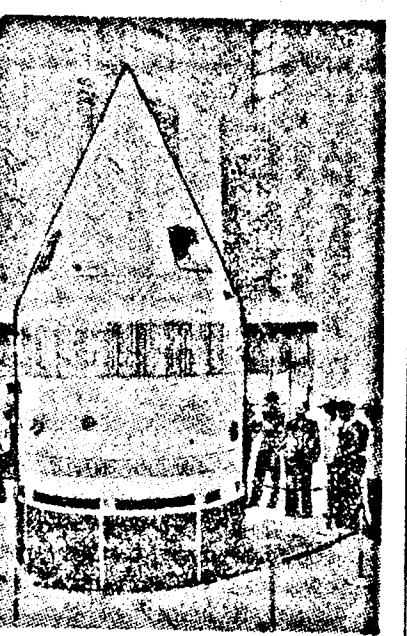

IGY VALTOZOTT a rakéta sebessége repülésének 34 órája alatt. A sebességnek a földi ne-hézségi erő hatására történő csökkenése a Holdtól 6600 ki-lométer távolságban véget ér. Ettől kezdve a rakéta a Hold vonzásának hatására gyorsulni kezdett. A rakéta sebessége el-indulásakor felülmúlta a máso-dik kozmikus sebességet. A görbe a rakéta sebességváltozá-sának képe.

A rakéta mozgását meghatá-rozó egyenleget kiszámítható a repülési idő. A számított rőp-időnek megfelelően a Hold elé kellett célmozni. 34 órai rövid időben az előretartás a Hold pályáján 122.000 kilométernek adódott.

A bolygóközi térség első utasa

Az első szovjet űrrakéta utolsó lépésofának modellje.

A rakéta, a Hold és az élet

te jóval átfogóbb az aktív élet övezeténél.

Laboratóriumi kísérletek so-rán bebizonyosodott, hogy bak-terium spórák még a folyékony hélium hőmérsékletén (minusz 273,88 fok Celsius) is kibírnák és ismét jellemegetve életre kelnek.

A legmagasabb hőmérséklet, amelynél aktív élet még lehe-téges, a hőforrások és gejzírek hőfoka (plusz 92 fok Celsius). Ezekben ugyanis találtak kü-lönböző baktériumokat és algá-kat.

Ami a nagy nyomásokat il-leli, a Szovjetunió oceanológiai intézetének kutató újai bebizonyították, hogy 10.000 méter mélységben is található még élőlények. Ebben a mélységben a víz nyomása több, mint 1000 atmoszférának felel meg. Kö-lajlakban a szovjet mikro-biológusok 1800 méter mélyen is találtak baktériumokat.

Laboratóriumi kísérletek iga-zolták, hogy az élesztőgomba 8000 atmoszférának nyomást bír ki.

A ritkított levegő kü-lönböző módon befolyásolja a szervezeteket. Egy légkör-ku-tató légkör 33.000 méter ma-gasról hozott le a Földre bak-teriumokat és penészgombá-spórákat. A hegycsúcs 6200 méter magasan még virágos növények élnek. Legyekkel 8200

méter magasságban is találko-ztak, sőt a kísérletek kimutatták, hogy 25 milliméter higanyosz-lop nyomás mellett is szaporod-nak.

A melegevű állatok közül a madarak jobban bírják a rit-kított levegőt, mint az emlős-állatok. Az ember 7000 méter magasságban és mintegy 225 milliméter higany-nyomás mel-tett már elveszté eszméletét. A hegyi madarak — kondor-kes-lyük — viszont 8882 méter ma-gas himalájai hegycsúcsokon is fészkelnek.

Megállapítható, tehát, hogy ugyszólván az abszolút 0 fok-tól, (minusz 273 fok Celsius-tól) egészen plusz 170 fokig terjed az élet határa. A nyo-más-különbség még nagyobb. 0-tól egészen 8000 atmoszfé-raig lehetséges az élet vala-milyen formája.

A szélső határok mellett ter-mészetesen csak a legalaco-nyabbrendű élőlények, baktériu-mok, spórák létezhetnek és azok is csak az élet passzív for-májában.

A Mars és Vénusz hő-mérséklet- és nyomásvizsgálai — Földünk után — a legin-kább megfelelőek az élet kiala-kulására és fenntartására. Min-den valószínűség szerint eze-ken a bolygókon is létezik élet

A második szovjet űrrakéta ban elhelyezett zászlócskák.

Kozmikus naptár

Első szputnyik

Elindult: 1957 október 4-én.
Súlya: 83,6 kilogramm.
Legnagyobb keringési sebessége: 29.000 kilométer óránként.

Feladata: hőmérséklet mérés.
Keringett: 1958 január 4-ig.

Második szputnyik

Elindult: 1957 november 3-án.
Hasznos terhe: 508,3 kilogramm.
Legnagyobb keringési sebessége: 29.000 kilométer óránként.

Feladata: hőmérséklet és sugárzás mérés, valamint Lajka kutyán végzett fiziológiai megfigyelések.
Keringett: 1958 április 14-ig.

Harmadik szputnyik

Elindult: 1958 május 15-én.
Hasznos terhe: 968 kilogramm.
Legnagyobb keringési sebessége: 30.314 kilométer óránként.

Feladata: a sugárzásokkal, a mágnességgel és a mikrometeoritokkal kapcsolatos bonyolult mérések.
Ma is kering. Szeptember 11-én reggel 6 óráig 6844-szer kerülte meg a Földet.

Első kozmikus rakéta

Elindult: 1959 január 2-án.
Hasznos terhe: 361,3 kilogramm.
Elérte a 11,2 kilométer másodpercenkénti második kozmikus sebességet.

Feladata: A Föld és a Hold mágneses mezejének mérése, a kozmikus és korpuszkuláris sugárzás megfigye-lése stb.

A Nap-rendszer első mesterséges bolygója vádát és mint ilyen élettartama korlátlan.

Második kozmikus rakéta

Elindult: 1959 szeptember 12-én.
Hasznos terhe: 390,2 kilogramm.
Sebessége meghaladta a második kozmikus sebessé- get.

Feladata: A Föld és a Hold mágneses mezejének vizs-gálata, a Földet környező sugárzási övezet tanulmányozása, a kozmikus sugárzás erősségének és változásának megfigye-lése, stb.
1959 szeptember 14-én 0 óra 2 perc 24 másodpercor a Holdra érkezett.

Legközelebbi szomszédunk — a Hold

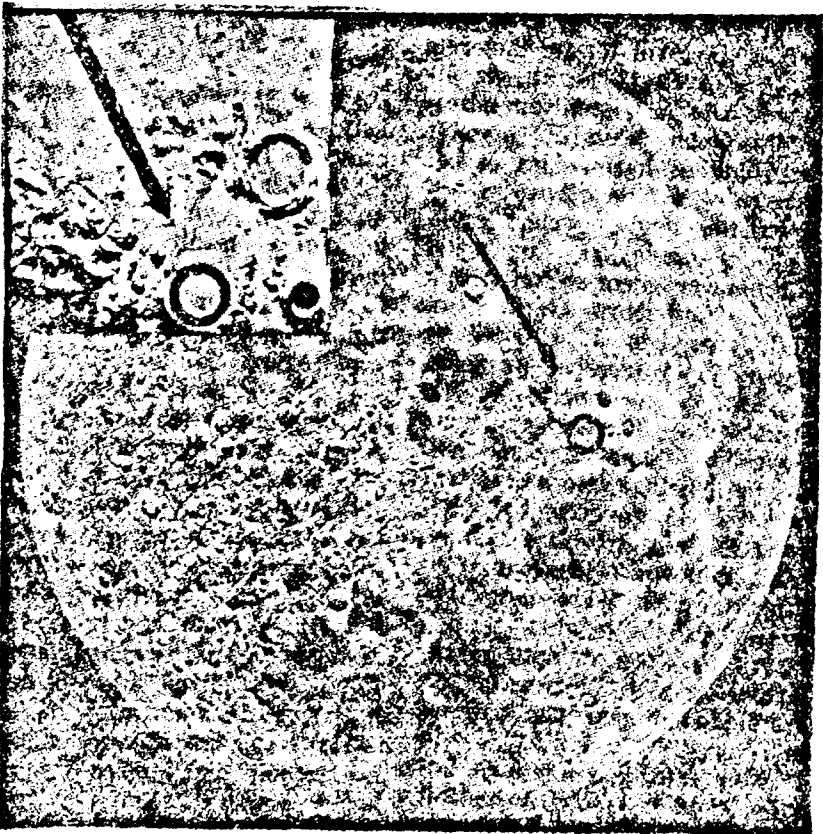
A z emberiséget már hosz-szu évezredek óta fog-lalkoztatta és vonzotta a Föld-től legkisebb távolságra lévő — és éppen ezért legna-gyobbnak tűnő — égitest, a Hold. A vele kapcsolatban hosszú évszázadok során ke-llekezett nagyszámú mondát és babonát a tudomány egymás után megcáfolta, pontos ma-gyarázatát adva a Holddal kap-csolatos különböző, jórészt sza-bad szemmel is megfigyelhető jelenségeknek.

A Hold Földünk kísérője (holdja) és megközelítőleg kör-alakú pályán kering körülötte, 384.400 kilométernyi közepes távolságban. A fénynek tehát mindössze 1,3 másodperc van szüksége ahhoz, hogy a Hold-ról elérkezzen Földünkre. A Hold földközeli keringésének ideje 29 és fél nap. (Ez a Hold-év). Ugyanannyi idő alatt for-dul meg kísérőnk saját tenge-lye körül is, úgy, hogy a Hold-nap egybeesik a Hold-évvél. Ezt onnan tudjuk, mert a Hold — amint azt egyszerű megli-gyelésből is meg lehet állapí-tani — mindig ugyanazt az ol-dalát fordítja Földünk felé. Ez csak úgy lehetséges, ha forgá-s-ideje megegyezik keringési ide-jével.

Egy Hold-nap 29 és fél földi napnak felel meg, vagyis 14½ napnyi nappalok és éjszakák váltják egymást. Évszakok nincsenek a Holdon, tekintve, hogy forgási tengelye majdnem merőleges a Föld pá-lya síkjára és így a Nap sugá-rai is mindig közel merőlege-sen érik. (A Földnél a hajlás-

szög 23 és fél fokot tesz ki). A Hold Föld-körül való ke-ringésének és ennek nyomán a Naphoz való helyzetének sza-bályosan ismétlődő változása okozza a jól ismert holdfázis-o-kat. Amikor a Hold a legtávo-labb van a Naptól (szemben-állás, oppozíció) — vagyis a Nap a Föld egyik, a Hold pe-dig annak másik oldalán talál-ható, úgy a napsugarak a Hold teljes felének fordított oldalát megvilágítják, tehát holdtölte van. Ahogy a Hold tovább ha-lad földközeli pályáján, a Föld felé fordított oldalának egyre kisebb részét világítja meg a Nap: a Hold „fog”. Amikor a Hold és a Nap a Föld ugyan-azon oldalán helyezkedik el (a Hold „együtt áll” a Nappal, konjunkció), a napsugarak a Holdnak a Földdel szembe for-dított oldalát világítják meg. Mivel a Holdnak saját fénye nincs és csupán a felületéről visszaverett napsugarakat látjuk, ezért ebben az esetben a Hold számunkra láthatatlan marad (újhold). Ezután a Hold ismét fokozatosan láthatóvá válik, „nő”, „sarlója” azonban éppen ellenkező állású, mint a „fo-gyó” Hold esetében.

Nem tévesztendő össze a Hold fent leírt és min-den hónapban megismétlődő lényeváltozásával a holdfogyat-kozások meglehetősen ritka je-lensége. Ez csak holdtölte ese-tén következhet be, amikor a Föld, a Nap elé kerülve, „ár-nyékot” vet a Holdra és így az — teljesen, vagy csak részben — láthatatlanná válik számunk-ról.

A Holdnak a Földről látható felszíne s nyílalt és kari-kával jelzett rész a Palus Putredinis, ahol a holdrakéta becsapódása nyomán keletkezett (valószínűleg felkavar-torje-hőlől eredő) sötét karikát észlelték.

A szovjet űrrakéta si-keres Holdra érése új taláto-kat nyitott a legkülönbözőbb tudományágak előtt. Így pél-dául az életten számára is új kutatási terület nyitott. A múlt-ban között gyakorlati szempont-ból szó sem lehetett kapcsolat-ról. Ma azonban, az űrrepülések előestéjén, előtérbe kerül a más bolygókon található élet kér-dése.

Mivel a Holddal kapcsolatos ismereteink a holdrakéta küldö-bének pillanatig jórészt csu-pán feltételezéseken alapultak, ezért senki sem állíthatta teljes bizonyossággal, hogy a Holdon az élet semmilyen formája sem létezik.

Eppen ezért a szovjet tudó-sok gondoskodtak arról, hogy a holdrakéta tartályát a legna-gyobb gondtal csiraként szűk, nehogy a Holdra érkező tartály esetleg valamilyen földi mikro-organizmusokat szállítson oda és azok ott elszaporodva, meg-tévesztéssé a Holdra érkező jövendő űrhajósokat.

Ha az élet határaitól szó-lunk, akkor az élet két formáját kell megkülönböztetnünk. Az egyik az aktív forma, amikor az élő szervezetek különböző anyo-gokat cserélnek a külvilággal és szaporodásra képesek. A má-sik — passzív — forma, ami-kor az élő szervezetek ugyne-vezett „retett életet” élnek — magok, spórák, stb. Kétségtel-en, hogy a passzív élet öveze-

és pedig zuzmók, algák és gom-bák alakjában.

Milyen lehet a helyzet ezzel kapcsolatban a Holdon?

A tudósok véleménye eddig többé-kevésbé megegyezett a Holdon lévő életlehetőségekkel kapcsolatban, azt állítva, hogy a Holdon az élet semmilyen formája sem található meg. Ezt azzal indokolták, hogy a Hold-nak jóformán nincs légköre, nincs vize és a hőmérsékleti in-gadozások is túlságosan na-gyok.

N. A. Kozirev leningrádi pro-fesszor azonban az elmúlt év őszén vulkanikus jelenségeket figyelt meg a Holdon, ami an-nak feltételezéséhez vezetett, hogy a Hold hőmérséklete már a felszínhez közel is jóval ál-landóbb kell, hogy legyen, mint ahogy azt eddig hitték.

Nagy jelentőségű N. D. Je-ruszalimszkij professzornak, a biológiai tudományok doktora-nak az a legújabb megfogal-mazott nézete, hogy a Holdon fennállnak a legprimitívebb élő szervezetek létezésének feltéle-lei.

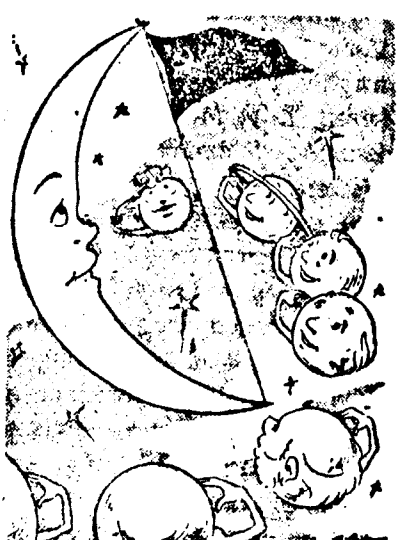
Már nincs olyan messze az a nap, amikor a tudósok köz-vetlen tapasztalatok alapján adhatnak jeletet arra a nagy jelentőségű kérdésre: van-e élet a Holdon?

V. ALPATOV professzor-nak az Izvesztyijá-ban megjelent cikke nyomán

Ezt látták a csillagászok szeptember 12-én este

A holdrakéta által kiboc-sított nátrium-felhő (mestersé-ges üstökös) fényképe. A kép az Alma-Ata-i (Kazahsztan) csillagvizsgálóban készült.

Zászló-felvonási ünnepség a Kozmoszban.

Az oldalt összeállította: SZABÓ MARIA

A legjobb kollektivistákkal erősítik soraikat...

Falusi pártszerveze-
teink egyik fontos feladata a
partagok és tagjelöltek felvé-
tele, a párt társadalmi össze-
tételének szüntelen javítása.

Pártunk Központi Vezetősé-
ge múlt év júniusi plenáris ülésén
dokumentumai hangsúlyozták
és feladatuk tűzték ki különösen
a falusi pártszervezetek
elő, hogy állandóan, felkészül-
tettel foglalkozzanak a
párt soraiban javításával. For-
dításnak nagyobb figyelmet a
pártunkban aktív tagjainak
politikai nevelésére. Vonják be
a tagjelöltek soraiba azokat a
munkában élen járó párttagokat,
akik kollektivisták, akik munkájukkal
bizonyították hűségüket,
szereplésüket és odaad-
ásukat a párt és az egész munkásság
ügyéért.

Rajonunk pártalapszerveze-
teinek túlnyomó többsége járad-
hatatlannal és eredményesen
harcol pártunk Központi Vezetősé-
ge múlt év júniusi plenáris ülésének
határozataiból származó feladatok
megvalósításáért. Ez tapasztalható a
kisiratosi Szabó Árpád kollektív
gazdaság pártalapszervezetében is. Az a hely-
zet ugyanis, hogy a széleskörű
politikai nevelőmunka eredményeként
ebben az évben egy párttaggal és 11 tagjelölttel
erősödött az alapszervezet.

Az elért eredmények
annak tulajdoníthatók, hogy a
bűró és az alapszervezet tagjai
felelősségteljes munkát végeztek
a párttagjelöltek körében. Szellelki Antal,
Szellelki József, idős Lévai János, Almási
Ferenc, Andó Ferenc, Ifjú Lévai
János kommunista szemlélettel
foglalkoztak a párttagjelöltek
politikai nevelésével.

Fizetői az alapszervezet
bűrójának tagjai és a politikai
képzés jól felkészült párttagok,
mint Szanda Antal, Antal János,
idős Lévai János és mások többször
előadásokat tartottak az IMSZ-tagoknak
és párttagjelölteknek. Ez alkalommal
a párttagjelöltek minőségéről,
pártunk politikájáról és mások
többször előadásokat tartottak az
IMSZ-tagoknak és párttagjelölteknek.
Ez alkalommal a párttagjelöltek
minőségéről, pártunk politikájáról
és mások többször előadásokat
tartottak az IMSZ-tagoknak és
párttagjelölteknek. Ez alkalommal
a párttagjelöltek minőségéről,
pártunk politikájáról és mások
többször előadásokat tartottak az
IMSZ-tagoknak és párttagjelölteknek.

Az alapszervezet bűrója
konkrét feladatokat jelöl ki
valamennyi tagjelöltnek. Miklós Mihály,
Antal Vilmos, Miklós Károly és Hallai László
tagjelöltek például az IMSZ-
szervezet tevékenységének tá-
mogásával, erősítésével bízták meg.
Tapasztalható, hogy a tagjelöltek
meltőképpen teljesítik feladataikat.
Munkájukkal jelentősen hozzájárulnak az
IMSZ-szervezet erősítéséhez.
Kiváló eredményeket értek el a
fiatalok politikai nevelése, valamint
a szervezeti élet maga-

sabb színvonalra emelése terén.
Különösen a hazafias akciókban
érték el szép eredményeket.
A három hazafias brigád-
ban mintegy 180 ifjunkt és
szervezetlen fiatal ezideig
többször önkéntes munkát végeztek.
Ennek értéke meghaladja
a 8000 lejt.

PARTIET

De nemcsak az IMSZ szerve-
zetben tevékenykedő tagjelöltek
érték el kiváló eredményeket.
Német József és Nagy Mihály
tagjelöltek, akik Szellelki Antal
kommunista irányításával az AVSAP
keretében dolgoznak, hatékonyan
foglalkoznak a fiatalok politikai
képzésével. Csupán az első fél-
évből hat fiatal szerzett gépkocsivezetői
képesítést. Általában tapasztalható:
a tagjelöltek a kollektív gazdaság
termelési ágában példamutatóan
dolgoznak, ugyanakkor munkájuk
minősége kifejezően a kéréseket
szelben dolgozik. Munkáját be-
csületesen végzi. Ezenkívül

gyekeznek tanácsokkal ellátni a
vele egy csoportban dolgozó
kollektivistákat. Hasonlóan jól
végzi feladatát Német Ferenc
tagjelölt is.

Az elért eredmények
még jobbakká is lehetnek volna,
de előfordult, hogy idős Lévai
János, Lippai János, Almási
Ferenc, Andó Ferenc és Bába
János huzalok-halasztották a
tagjelöltek ajánlásainak elkészítését.
Ennek következtében az
ajánlások hiányában a tagjelöltek
kérvények megvitatását többször
el kellett halasztania az alapszervezet
közgyűlésének.

Az alapszervezet bűrója és
különösen Lévai János titkár elő-
adásra hárul az a feladat, hogy
továbbra is járjékoltalisan harcoljon
a párttagjelöltek erősítéséért. Ehhez
természetesen meg kell magyaráz-
niuk a párttagoknak, hogy az ajánlások
szükségesek a tagjelöltek felvéte-
léhez és ezeket az illető elvétel-
sáknak pontos időben el kell készí-
teniük, mert különben akadályozzák
a munkát.

Katona Ferenc,
a rajoni pártbizottság területi
instruktora.

Megtelt a cséve...

Hányszor hangzik el ez a szó a Teba gyár csévéző
osztályán: „megtelt, mehet...” Ekkor mozgásba jönnek a
kiskocsik s a tömött, kövér spulnik megkezdik kacskaringós
utjukat a szővedő felé.
Enciu Ana gépén is ezer szárnak telnek a csévék. Csú-
pa felkészülés és a munkához és csupa mosoly. Szorgalma
eredménye a 35-40 százalék terven felül. És a jó minő-
ség.

A cukorgyárban naponta 20 százalékkal túlteljesítik a répvágási normát

Szervezetten, jól halad a
munka az aradi cukorgyárban.
Ez a termelési folyamat helyes
megszervezésének, a munká-
gyeom megmozdításának, a dolgozók
odaadott tevékenységének
eredménye. A cukor-
gyárban ilyen körülmények kö-
zött naponta jelentősen túltel-
jesítik a termelési tervet.

A termelési terv túlteljesíté-

sének egyik biztosítéka, hogy
naponta a répvágási normát
körülbelül 20 százalékkal tú-
lhaladják. Ahogyan a nyers-
anyag, a dolgozók egyikeknek
feladataikat teljesíteni, ugyan-
gyú a vállalat többi osztályán
is lendületes munka folyik. El-
sősorban a cukorvesztések elő-
csökkentésére törekednek. A
gyár valamennyi osztálya kö-

Ésszerűen és gazdaságosan használják fel a nyersanyagokat

A Muncitorul Pielar kisipari
termelőszövetkezet valamennyi
részlegén a dolgozók a terv
mutatószámait teljesítik
kívül minden erejüket latba
vetve igyekeznek mind nagyobb
megtakarításokat elérni.

A szövetkezet dolgozói lelkes
és odaadó munkája eredményeként
szeptember 1 és 20 között
1 időszakban 99 kiölt talpat,
803 négyzetdeciméter bőrt és
ugyanannyi belsőbőrt takarítottak
meg. A megtakarított talp-
ból 200 pár női cipőt talpalta-
hatnak meg, a megtakarított
felsőrészt pedig 50 pár
női cipő felsőrésztének elkészítéséhez
elegendő. A megtakarításokat a
nyersanyag gazdaságos és ésszerű
kezelésével valósították meg.
Mindehhez különösen a 6-os, a 23-as és a
24-es rendelisműhelyek munká-
községei járultak hozzá.
Szorgalmas munkájukért Mo-
savi Gavril, Steigel Walter és
Slupelchik Mihaj érdemelnek dí-
cséretet.

A hét filmje

NICOLAE BALCESCU mozi:
A mexikói énekes. DOZSA
GYÖRGY mozi: Enkel a fele-
ségem. HERBAK JÁNOS mo-
zi: Apám, a színművész. I. L.
CARAGIALE mozi: A szerel-
mes tengerész. IFJUSÁGI mo-
zi: Edes Anna. SOLIDARITA-
TEA mozi, Gáji: Penkovban
történt. MAKSYM GORKIJ
mozi, Mikelaka: A szerelmes
tengerész. PROGRESUL mozi,
Ujrad: A féltékeny.

IDŐJÁRÁS

Várható időjárás szeptember
26-ra:

Napközben gyenge felhőkép-
ződés, éjjel derült égbolt. Vár-
ható hőmérsékleti értékek: nap-
pal 20-24, éjjel 5-10 fok kö-
zött. Gyenge keleti szél. Távo-
labb kilátások: változékony,
meleg idő.

N. Sz. Hruscsov beszélgetése amerikai szakszervezeti vezetőkkel

WASHINGTON. (Agerpres.) — A TASZSZ jelenti:

A Szovjetunió Minisztertanácsának elnöke mellett működő
sajtócsoporthoz a következő közlést adta ki N. Sz. Hruscsov,
akinek 1959 szeptember 21-én az amerikai szakszervezeti veze-
tőkkel folytatott sajtókonferenciáján beszélt.

N. Sz. Hruscsov, a Szov-
jetunió Minisztertanácsának
elnöke 1959 szeptember 21-én
San Franciscóban találkozott
az amerikai szakszervezeti
mozgalom több vezetőjével. A
találkozóra az Amerikai Mun-
kaszövetség Ipari Szakszerve-
zetek Kongresszusa (AFL-CIO)
egy vezetője, a kezdeménye-
zésen folytatólag került sor.

Amerikai részről a megbeszélés
részt vettek: J. Carey, az
AFL-CIO alelnöke, az elektro-
technikai, rádiótechnikai és
gépipari munkások egyesült
szakszervezetének elnöke, W.
Reuther, az AFL-CIO alelnöke,
a gépkocsipari és repülőgép-
ipari munkások egyesült szak-
szervezetének elnöke; O.
Knight, a kőolajipari, vegyipari
és atomenergia ipari munkások
szakszervezetének elnöke; C.
Feller, a szőlőipari munkások
szakszervezetének elnöke; E.
Rieve, a textilipari munkások
egyesült szakszervezetének el-
nöke; J. Curran, a tengerészek
országos szakszervezetének el-
nöke; P. Phillips, a papírpipari
munkások egyesült szakszerve-
zetének elnöke, valamint J.
Weaver (villanyerőszek szaksz-
ervezete) és V. Reuther (a
gépkocsi- és repülőgépipari
munkások egyesült szakszerve-
zete).

Mint már jelentettük a meg-
beszélés során, amely több mint
három órát tartott és néha éles
vívó alakult át, felvetődtek a
nemzetközi helyzet, valamint
a szovjet-amerikai kapcsolatok
egyes kérdései.

Az amerikai sajtó számos,
egymásnak ellentmondó hírt kö-
zölt erről a találkozóról.
A találkozó történetével
kapcsolatos félreértések for-
rása az a sajtóértékelés volt,
amelyet az amerikai szakszerve-
zeti vezetők hívtak össze és
hogy elbucszáltak N. Sz. Hrus-
csovól. Mint a sajtóhírek köz-
lik, N. Reuther, az AFL-CIO
alelnöke ezen a sajtótérle-
ken egészen fantasztikus
dolgot követelt, durva módon
elferdítette a szovjet kormány-
tálal mondatokat és a val-
óságban meg nem tett kijelen-
teseket tulajdonított neki. Reu-
ther annyira szabadára enged-
te fantáziáját, hogy — mint
San Franciscóban megjelenő
Examiner című lap közli — a
sajtóértékelés „zűrzavarban
ért véget”. Rieve, a textilipari
munkások egyesült szakszerve-
zetének elnöke és Curran, a
tengerészek országos szakszerve-
zetének elnöke, akik részt
vettek a találkozóon, mint a lap
hangsúlyozza, kijelentették az
újsgágról, hogy „ami Reu-
ther a történetekkel kapcsolato-
san mondott, nagyrészt nem
egyéb képtelenségek tömkelegé-
né”.

A New York Times szeptem-
ber 22-én jegyzetelt közli, azt
állítva, hogy a megbeszélés
„teljes szövegét” hozza. Az
említett jegyzet megvizsgálása
után azonban kiderült, hogy
trón nem csupán önkényesen
ismerteti a megbeszélést, ha-
nem teljesen elferdített tartal-
mát. Valószínűleg féltek attól,
hogy az olvasók tudomására
hozzák a szovjet kormánytól
valódi nyilatkozatokat.
Az igazság lejegyzése érde-
kében a Szovjetunió Miniszter-
tanácsának elnöke mellett mű-
ködő sajtócsoporthoz ismerteti az
említett beszélgetést, tekintet-
tel arra, hogy a beszélgetés
főbb elemeit elitkolták a köz-
vélemény előtt, vagy egyes
amerikai újságok tudatos el-
ferdítéssel közölték.

J. Carey és W. Reuther a
megbeszélés elején kijelenték,
hogy őket és kollégáikat
messzemenően érdekelné egy
összintezményesre a legfonto-
sabb nemzetközi kérdésekről.
Carey hangsúlyozta, hogy érde-
kük az általános lesze-
relésre vonatkozó új szovjet
javaslatok, melyeket N. Sz.
Hruscsov terjesztett elő az
ENSZ-ben, Carey azt mondta,
hogy az amerikai munkások
aggodnak amiatt, hogy óriási
összegeket költenek fegyverke-
zésre.

Reuther a maga részéről ki-
jelentette, hogy a legsürgősebb
kérdés a béke megővése. Carey
és a megbeszélés többi rész-
vevője felkérte N. Sz. Hrus-
csovot, hogy beszéljen az új
szovjet leszerelési javaslatok-
ról. Az amerikai szakszervezeti
vezetők azonban — anélkül,

hogy megvárta volna a vá-
laszt — lenyegében más kér-
déseket tettek fel, többek
között a gyengén fejlett orszá-
goknak nyújtandó gazdasági
segítség problémájáról.

N. Sz. Hruscsov a kérdése-
re válaszul emlékeztet a je-
lenlévőket arra, hogy az álta-
lános és teljes leszerelésre vo-
natkozó szovjet kormányjavas-
latok előnyözzék, hogy a
fegyverkezés csökkentése foly-
tán elérjék megtakarításokból
származó, amit aztán felhasznál-
hatnak a gyengén fejlett or-
szágok megsegítésére.

„Mi azonban nem várunk ad-
dig, amíg megegyezés jön le-
re a leszerelésre vonatkozólag
— mondotta N. Sz. Hruscsov.
— Most is nagy gazdasági
segítségben részesülnek a gyen-
gén fejlett országok. Egyrészt
az ENSZ útján segítjük őket:
pénzalapokat irányozunk elő,
orvosi segítséget nyújtunk és
élelmiszerrel küldünk ezekben
az országokban. Másrészt a se-
gítség kétoldali alapon törté-
nik. Segítjük az indiai kormá-
nyt, hogy felépítsen egy fém-
ipari üzemet, vegyipari és gép-
ipari vállalatokat, gyógyszer-
gyárakat. Hiteket nyújtunk az
indiai kormánynak, vállalati
terveket bocsátunk rendelkezé-
sére, elküldjük szakembereinket,
hogy segítsék az indiai
szakembereket; mérnök, tech-
nikus és szakmunkás kádereket
képezünk ki az építő vállalatok
számára. Hasonlóképpen nagy
segítségnyújtunk az arab
országoknak és az afrikai or-
szágoknak. Közismert dolog,
hogy a Szovjetunió barátai
segítségnyújtást Kambodzsanak,
Burmának, Ceylonnak, Yemennak,
Etiópiának és más országok-
nak.”

Reuther, félbeszakítva N. Sz.
Hruscsovot, igyekezett befekete-
íteni a szovjet kormányt a
gazdaságilag gyengén fejlett
országok megsegítésére irányuló
politikáját. Reuther nem
átallotta azzal valódi a Szov-
jetunió, hogy a gyengén fejlett
országoknak nyújtott segítsé-
get a hidegháború céljait szol-
gáló profit szerzésére használ-
ja fel.

N. Sz. Hruscsov, visszavá-
gva a támadásra, ezt mondotta:
„Helytelen irányba küldi nyil-
vesszőit. A Szovjetunió nem
zsákmányol ki és nem zsák-
mányol ki senkit. Barátként se-
gíti a gyengén fejlett orszá-
gokat, anélkül, hogy ezt a se-
gítségét politikai feltételekhez
kötötte. Például, több ezer tonna
gabonát szállítottunk Yemennak.
Mint ismeretes ott nincs
szocialista rendszer, hanem ki-
sajátosság van. Vajon célja-e en-
nek a segítségnek valamilyen
profit? Milyen profitot nyer-
hetnének ebből? Nem szerzünk
jótékot ennek nyomán. Barátként
járunk el.”

Most pedig, nézzék meg, mit
csinálnak az imperialisták. Az
amerikai monopóliumok kizsák-
mányolják a gyengén fejlett or-
szágok kincseit és ennek nyomán
nagy tőkéket halmoznak fel.
Anglia, Franciaország és más
kapitalista országok ha-
sonlóképpen járnak el. Nem
lehetne-e, hogy az így nyert
profitokból ezek az országok
növekedjen a gyengén fejlett or-
szágoknak nyújtott segítség?
A szovjet kormány megfogal-
mazta ezt a javaslatot és az
Egyesült Nemzetek Szervezete
előterjesztette. A Szovjetunió
a kölcsönös előnyök alapján
folytat kereskedelmet minden
országgal.”

Reuther nem volt képes el-
lenérveket felhozni N. Sz. Hrus-
csov érveivel szemben s egy-
szerre így kiáltott fel: „Kizsák-
mányolják Kelet-Nemzetország
népét”. Ez a nyilatkozat mo-
solyra kellett meg Reuther kol-
legáinak körében is.

N. Sz. Hruscsov ezt vála-
szolta: „Vajon nem álmodik?
Nyugodjék meg. Hídeglése
van. Ki bízza meg azzal, hogy
a német nép nevében beszél-
jen? Miért próbálkozik ál-
lándóan más népek nevében be-
szélni? Önnek elkapta az a
tény, hogy sok ország az Egye-
sült Államoktól függ és kény-
telen segítséget kérni tőle. A
szocialista országok azonban
szilárdan állnak a maguk láb-
bán. Mi nem hajbókolunk Önök
előtt. A szovjet rubel nem haj-
bókolt, nem hajbólt és nem is
fog hajbókolni a dollár előtt.”

A továbbiak során rátértek a
leszerelési kérdés megválaszolására.
Reuther és néhány más
szakszervezeti vezető megismé-
telték a burzsoá sajtónak azt az
állítását, hogy a Szovjetunió
csupán propagandisztikus cé-
lból terjesztette elő az általá-
nos és teljes leszerelésre vonat-
kozó tervét s éppen annyit kélt
fegyverkezésre, mint az USA,
vagyis évi 40 milliárd dollárt.

„Elsősorban, válaszolta erre
N. Sz. Hruscsov, mi nem 40,
hanem 25 milliárd dollárt köl-
tünk védelmi célokra, ha az
Önök pénzében számolunk. Más-
odsorban, amikor azt a kijel-
entést hallom, hogy a szovjet
javaslat propaganda, én, mint
volt bányász, sajnálkozva né-
zek önre. Azt mondják, hogy

a munkássztyál kebelében szü-
letett, de úgy beszél, mint a ka-
pitálizmus képviselője. Ha
Hearst közli ilyen dolgokat,
megértem, miért csinálja, ami-
kor azonban az amerikai szak-
szervezetek egyik vezetője is-
métli el ezt, keserűséggel gon-
dolok arra, hogy mennyire szét-
züleztelték önöket a monopoli-
sták!”

Reuther ennek ellenére tovább
ismételte a burzsoá propaganda
állításait, amelyek elferdítik a
szovjet javaslatokat. Egyebek
között kijelentette, hogy a szov-
jet leszerelési terv nem irá-
nyozza elő az ellenőrzést.

— Vajon miért ismert ön
olyan jól Dulles érveit és any-
nyira rosszul a szovjet kormány
álláspontját? — kérdezte N. Sz.
Hruscsov. — Mi átlagos ellen-
őrzés mellett szállunk szíkra, de
hogyan kell megszervezni ezt
az ellenőrzést? Az USA azt in-
dítványozza, hogy először ve-
zezzék be az ellenőrzést s csak
azután beszéljenek a leszerel-
ésről. A jelenlegi körülmények
között, amikor az USA katonai
támaszpontjai vesznek körül
bennünket, a leszerelésnélküli
ellenőrzés csupán csak egy dol-
got jelenthet: katonai kémke-
dést. Mi viszont azt javasoljuk,
hogy szervezzük meg az ellen-
őrzést szakaszokként a leszerel-
és végrehajtásával párhuzamo-
san.

— De mi azt javasoljuk, hogy
az USA és a Szovjetunió szá-
mára egyenlő mértékben szer-
vezzék meg az ellenőrzést —
mondotta Reuther.

— Nem, a feltételek nem
egyenlők — válaszolta N. Sz.
Hruscsov. — Az amerikai kato-
nai támaszpontok határaink
mentén fekszenek, nekünk pe-
dig nincsenek támaszpontjaink
az amerikai kontinensen. Ho-
gyan éreznék magukat Önök,
ha Mexikóban és Kanadában
szovjet katonai támaszpontok
lennének?

— De ki akadályozza meg
Önököt abban, hogy ilyen tá-
maszpontokat létesítsenek? —
kérdezte V. Reuther, az AFL-
CIO alelnöke testvére.
(Ez a lényegében provoká-
ciós megjegyzés élénk tiltakozá-
st váltott ki a jelenlévők so-
raiban).

W. Reutherhez fordultva N.
Sz. Hruscsov ezt mondotta:
— Hogy is ejtett ki ilyesmit
a száján a munkássztyál két
képviselője?

W. Reuther ügyetlenül meg-
próbálta másra terelni a vi-
tát, azzal indokolta, hogy már
több van és a miniszterelnök
ur fátán.”

N. Sz. Hruscsov kijelentette,
hogy nem lehet úgy megbeszél-
ést folytatni, hogy egyik pro-
blémáról a másikra ugrolunk,
akárcsak a bolhák. Komoly
megbeszélést akarnak-e, vagy
más valamit? Önök agyonüti-
ték az egyik problémát, aztán
a másikat, most pedig a har-
madikra ugornak. A leszerelés
a kérdés kérdése. Mi azt akar-
juk, hogy jól megértsenek ben-
nünket és részletesen meg kell
magyaráznom álláspontunkat.

Ennek ellenére Walter Reuter
sietett új kérdésekkel előho-
zani s e célból Rievenek adta
át a szót. Rieve néhány kérdést
tett fel az állami tulajdon sze-
repéről a kapitalista és szocia-
lista országokban, a demokrá-
ciáról és a kultúráról, a sajtó
és rádió ellenőrzéséről, a tájé-
koztatásról, stb. Emlékeztet a
szokásos ellenséges propa-
gandátámadásokat a Szovjetunió
(Folytatás a 4. oldalon).

A tartományi bajnokság helyi rangadója

ICA—Indagrara 4:0 (1:0)

A November 7 stadionban
játsszók le a tartományi lab-
darúgó bajnokság helyi rang-
adóját. A mérkőzés színvona-
la elég mérsékelt volt és a
szemléletesebb közözségek meg-
érdemelten szereztek a pontok-
kat, noha az Indagrara a me-
zőnyben elég jól mozgott.
ICA: Demin — Mihuta, Tö-
rök, Vagallau — Tuch,
Varga — Hlucsko, Pacu-
rar, Morar, Vartolomeu, La-
zau. INDAGRARA: Szalka —

Berindean, Putici, Novac —
Toth II, Kerekes — Farkas,
Ciolac, Selean, Toth I, Jurja.
Az Indagrara kapu előtt lá-
ra és az 5. percben Toth II
20 méterről a 10. fölé. Négy
perccel később Hlucsko lövé-
se került el a kaput. A 11. és
18. percben a közözségi csapat
két kiaknázatlan szöglettrugást
ért el, a 24. percben pedig meg-
szerzi a vezetést: Hlucsko 20
méteres lövését a kapus belül
fogja és a játékezőt gólt
ítél (1:0). A 34. percben újabb

eredménytelen szöglet a szesz-
gyáriak kapujánál, majd Toth
I nagy helyzetben lyukát rug.
Még egy kornert hagy ki az
ICA és vége a félidőnek.

Helycsere után is előbb
a szeszgyáriak rohamoznak. A 9.
percben a Indagrara szöglet-
et ér el, Selean hibáz gól-
helyzetben. A 20. percben az
ICA hagy ki szöglettrugást,
majd Toth I. veszélyeztet: ivelt
labdája a kapu előtt el a kaput.
A 25. percben újabb gólt ér el
az ICA: Hlucsko lövése Pacu-
rar lábán irányt változtatva
kerül a jobb sarokba (2:0).
Hagy perccel később szöglet után
nagy kavargás a szeszgyáriak
kapuja előtt, az ide-oda patta-
nó labda végül is Putici fejé-
ről jut a hálóba (3:0). A 33.
percben Morar elengedti a vé-
dők és laposan a jobbsarokba
küldi a labdát (4:0). A 40.
percben meg egy eredményte-
len kornert az Indagrara kapu-
jánál és vége a küzdelemnek.

A győztes csapatban Mihuta,
Török, Varga és Pacurar, az
Indagrarában Berindean, Puti-
ci, Kerekes és Toth I érdemel-
nek dicséretet. Bíró: Zab.

VASÁRNAP DELUTAN

Az Aradi CFR-Corvinul mérkőzés háromnegyed 4 órakor kezdődik

A B-osztályú bajnokság vasárnap fordulójára kitűzött
Aradi CFR—Corvinul mérkőzés delután háromnegyed 4 órakor
kezdődik a CFR stadionban. A CFR együttese szorgalmas ed-
zéssel készül erre a mérkőzésre és reméli, hogy végre a csatá-
sors megtalálja „gőllőző cipőjét” és győzelemmel erősíti
meg helyzetét a táblázatban. Csapatösszeállítás még nem
történt meg, de valószínűleg látszik Negru II játéka.

Az UVA (Amle) a Szebeni CSA elleni mérkőzésre készül.
A csapat nagy erőpróba előtt áll Szebenben. Itt is közölsé-
len a mérkőzés előtt állították össze a csapatot. A keretből
azonban hiányzik Bojtos, aki a szombati CFR elleni mérkő-
zésen megsérült és huzodását még most is érzí.

N. Sz. Hruscsov beszélgetése amerikai szakszervezeti vezetőkkel

(Folytatása a 3-ik oldalról)

és a többi szocialista ország ellen. Rieve kérdése alapján ítélték arra, hogy lehetett következtetni, hogy teljesen zavaros és számos vonatkozásban téves fogalma van a szovjet realitásról.

W. Reuther, aki figyelemmel kíséri, hogy a megbeszélés előre elkészített és előtűzött állításai alapján kollégái, hogyan fogalmazták meg a kérdéseket, azt sugta Rieveknek, hogy kérdezzen meg valamit az egyipti rendszerről is. Rieve azonban intett, hogy hagyja békén.

N. Sz. Hruscsov kijelentette, hogy Rieve kérdéseit el kellene felejtetni és az ilyeneket a Szovjetunióban elsőfokú politikai körökben tanulmányozzák.

W. Reuther ekkor, nyilvánvalóan azt célozva, hogy a beszélgetés élére forduljon, ki-egészítő kérdést tett fel: „Az állami tulajdon rendszere vajon kötelező módon feltételezi-e a demokráciát kizáró diktatúrát?”

N. Sz. Hruscsov Rieveknek válaszul jellemezte a szocialista országokban és a kapitalista országokban fennálló állami tulajdon közötti különbséget. Hangsúlyozta, hogy a szocialista országokban a termelőeszközök az egész nép tulajdonában vannak, a kapitalista országokban viszont a termelőeszközök államosítása folytán ezek a burzsoázia kezében, az uralkodó osztály kezében maradnak. Reuther ur közben hitetlen kijelentette, hogy... „a szocializmus legmagasabb fokát Izraelben érték el”, ahol az ipar 60 százaléka a szakszervezetek kezében van. (1)

Reuther ur nem adott világos választ arra a kérdésre, hogy Izraelben kinek a kezében van a hatalom.

N. Sz. Hruscsov megmagyarázta, hogy egyik, vagy másik társadalmi rendszer jellemzője az alapvető probléma a hatalom kérdése, az a kérdés, hogy kinek a kezében van a hatalom a munkásosztály, a dolgozók, vagy a kizsákmányoló osztályok kezében. Ha a hatalom a nép kezében van, a termelőeszközök szocialista tulajdonát, az egész nép tulajdonát képezik. Másrészt áll a helyzet, ha a termelőeszközök államosítását olyan körülmények között hajlítják végre, amikor a hatalom a kapitalisták kezében van.

N. Sz. Hruscsov kijelentette, hogy a kommunizmus a munkásosztály diktatúrájának hívei s hogy csupán akkor hajthatók végre sikeresen a szocializmus építési feladatai, ha a hatalom a dolgozók kezében megérett. A munkásosztály diktatúrája nemcsak hogy nem zárja ki, hanem ellenkezőleg megteremteti az igazi demokrácia kifejlődésének összes feltételeit. A munkásosztály diktatúrája a demokrácia legmagasabb formája.

W. Reuther ismét kijelentette, hogy „a miniszterelnök ur bizonyára lárdát” s hogy ezért valamivel gyorsabban kellene felelni a következő kérdéseket. Erre N. Sz. Hruscsov ironikusan válaszolt: „Van magukban annyira erős, hogy megérthessék a kérdéseket? Nagyvezír formában vagyok! Amíg élek és a munkásosztály ügyeit harcolok, nem ismerem a fáradtságot. Ha akarják, azt javasolom, hogy vitatkozzunk konkrétan. Az időm nincs korlátozva”.

J. Curran, a tengerészeti országos szakszervezet elnöke — amint mondotta — a mindennapi életre vonatkozólag szeretne feltenni egy kérdést. „1930 után jártam a Szovjetunióban, amikor az önkéntes szolgálatot végeztem ott. Orvondunk az önkéntes szolgálatot. Érdekel engem, hogy a kollektív szerződés rendszere az önkéntes szolgálat seregeire és mászkáló előrehaladásához mérten fog-e fejlődni, hogy a munkásoknak joguk lesz-e a sztrájkhoz. Hogyan védelmezik a szakszervezetek a dolgozók érdekeit?”

„Megérttem Önt — válaszolt N. Sz. Hruscsov. — Tetszik nekem, hogy osztályszellemről tesz tanúbizonyságot a szakszervezeti munkával kapcsolatos kérdések felvetésében. Ugy látszik azonban, hogy Ön nem tudja elképzelni, milyenek a körülmények a szocialista államban, milyen a munkásosztály helyzete és a szakszervezetek szerepe ebben az állam-

ban. Ön itt is az Egyesült Államokban szokásos mértékűséget használja”.

V. Reuther, látva, hogy Curran érdeklődik a szovjet kormány vezetésének magyarázatára, beleavatkozott a beszélgetésbe és mondott valamit a személyi kultúráról.

Curran durván rászólt: „Miert szaktidőbe a beszélgetést?”

N. Sz. Hruscsov Curran felé fordulva tovább folytatta:

„Tetszik nekem az Ön őszintesége, amellyel feltette a kérdést. Nyíltan fogok rá válaszolni. Az Októberi Forradalom utáni első években nálunk is voltak sztrájkok. En magam mentem el és beszéltem a munkásokkal a sztrájkok idején. Munkásaim most nem sztrájkolnak többé. Miért? Ön maga megtalálja a választ erre a kérdésre, ha visszaemlékszik egyenlőre. Melyik kapitalista országban képzelték el az, hogy a kormány tervei dolgozzon ki a munkásosztály jólétének emelésére, anélkül, hogy a munkások nyomást gyakoroljanak rá? A kapitalista országokban teljességgel elképzelhetetlen, hogy a munkaidő tartamának csökkentésével egyidejűleg emelkedjen a munkások fizetése, anélkül, hogy a munkások ezt követelték volna és sztrájkoltak volna érte. Nálunk viszont, a Szovjetunióban, ezt a kérdést mint elsőrendű fontosságú problémát oldottuk meg. A kormány, a munkások és a szakszervezetek együtt járnak el, hogy a munkanap csökkentésének körülményei között megoldják a munkabérek szintjének emelésének kérdését.

Ehhez csak a gazdasági lehetőségek megteremtésére van szükség. Feltételeken beszéltek, de úgy hiszem azonban, hogy ha elfogadják a teljes és általános leszerelésre vonatkozó javaslatunkat, nem 1964-ben, amint a hét éves terv előírja, hanem már jóval előbb megkezdhetők az átterest a hat órás munkanapra és a fizetések felemelésére. A szovjet munkások mindig tájékozottak az ország gazdasági fejlődésének kérdéseiről tekintetben és jól tudják, hogy egy adott pillanatban megvan-e vagy sem a gyakorlati lehetőség a fizetések emelésére.

Curran köszönetet mondott a válaszáért.

W. Reuther ismét megpróbálta elmeresíteni a beszélgetést, azt állítva, hogy a Szovjetunióban „a szakszervezetek az állam függelékei” és kérte, magyarázzák meg neki, hogy a Szovjetunióban a szakszervezetek miért nem foglalnak állást a párt ellen. Egyes szakszervezeti vezetők szót kértek, de Reuther nem hallgatott rájuk és valamennyitük nevében próbált beszélni.

„Olyan ön, mint egy fülemű — jegyezte meg mosolyogva N. Sz. Hruscsov. — Amikor a fülemű énekel, behunyja a szemét és saját magán kívül nem lát semmit és nem is hall semmit. A jelenlévők nevetésben törték ki, Reuther ur pedig elvörösödött. Ennek ellenére csak folytatta a magét s ígygezte a szovjet munkások védelmezőjének szerepében tetszelegni.

„Miért üti az orrát más ter-veibe? — kérdezte N. Sz. Hruscsov. — A szovjet munkások maguk oldják meg problémáikat és nagyon jól boldogulnak minden külső beavatkozás nélkül. Mindaddig, amíg Ön másokat akar kioktatni, nem lehet szó beszélgetésről”.

Létezik egy fogalom, amelyet nemzetközi munkás szolidaritásnak neveznek — jelentett ki nagy hangon W. Reuther.

— Hogyan, Ön merészel nemzetközi szolidaritásról beszélni, miután kettészakították a Szakszervezeti Világszövetséget és az Önkéntes szakszervezeteket szembeállították a világ országainak többségében működő szakszervezetekkel? — válaszolta N. Sz. Hruscsov.

Reuther nem válaszolt. Mint mindig, amikor nem tudott válaszolni a jelen esetben is sietett átérni egy újabb kérdésre és Knight-nak adta át a szót.

Knight két kérdést tett fel. Imperitíven hangon felvetette az úgynevezett szabad választások megszervezésének kérdését Németországban. S ugyan-

ilyen szellemben beszélt ez a szakszervezeti vezető az úgynevezett „magyar kérdéssről”.

„Tud Ön valamit a Német Demokratikus Köztársaságról, járt ebben az országban? — kérdezte N. Sz. Hruscsov. — En többször jártam ott s mondhatom, hogy a Német Demokratikus Köztársaságot a legdemokratikusabb alapon létesítették. Az összes kérdéseket a demokratikus választott kormány oldja meg. Ebben az országban megszűntek a termelőeszközök magántulajdonát és a hatalom a dolgozók kezében van. A Német Demokratikus Köztársaságban a munkásosztályt az a párt vezeti, amely hű a munkásosztály ügyéhez, ez Németország Szocialista Egységpártja. Az országban más demokratikus pártok is léteznek.

Ami a németországi választásokra illeti, amint már többször is mondtam ez maguknak a németeknek a beügye. Ahogyan a németek meggyeznek majd egymással, olyképpen fognak cselekedni. Senkinek sincs joga beavatkozni belügyeikbe.

A továbbiak során N. Sz. Hruscsov erősen visszautasította azokat a kísérleteket, amelyek arra irányultak, hogy újból felszínre hozzák az úgynevezett „magyar kérdést”.

E kérdés világa során Reuther ur akaratán kívül elkepezte tájékoztatásról tett tanúságot. Sem többet, sem kevesebbet nem akart, mint azt, hogy Kádár János elvtársat mint... burzsoá-nacionalistát „vegye védelmébe” és csak azután, miután kollégái kitörő nevetés közben odaugrottak neki, hogy Nagy Imréről kell beszélni igazították helyre — elég balkezes módon — a mondatokat.

N. Sz. Hruscsov leplezve „a magyar nép védelmezőjének” álszent álláspontját, ezeket mondotta:

„A Magyar Népköztársaságban megvan a maga alkotmánya, a maga törvényei, a maga demokratikus uton megválasztott törvényes kormánya. A Magyar Népköztársaság szabadon fejti ki és nagy sikereket ér el a szocialista építésben. Mi történt 1956-ban Magyarországon? A dolgozók hatalmával elégedetlen néppelenes elemek lázadást robbantottak ki. A nemzetközi reakció erői által szított magyar ellenforradalom meg akarta dönteni a szocialista államrendet. Az összes külső céljait elérésére Nyugat-ról kapott fegyvereket használtak és ugyancsak a Nyugatról kapott irányítás alapján működtek. Az ellenforradalmárok néhány napra kezükbe ragadták a hatalmat Budapesten, bestia is cselekményekre vetemedtek, kivégeztek, agyonlőttek becsületes embereket. E súlyos pillanatban a Kádár János vezette alatt álló forradalmi magyar kormány segítséget kért tőlünk. Mi helyt adtunk ennek a kérésnek és büszkék vagyunk erre. Ha nem siettünk volna a Kádár János vezette népi kormány segítségére, a fasiszták magukhoz ragadhatták volna a hatalmat Magyarországon. Amikor testvéri segítséget nyújtottunk a magyar népek, a fasiszta lázadók elleni harcban, internacionalista feladatot teljesítettünk.

Philippus javasolta, hogy térjenek át más témára és elismerték az amerikai burzsoázia személységét által az N. Sz. Hruscsovval folytatott beszélgetések során nemegyszer megfogalmazott ama követelést, hogy engedjék a Szovjetunióban szabadon terjesztési a reakciós irodalommal és a szovjet-ellenes híreket.

— Milyen életté szeret Ön? — kérdezte N. Sz. Hruscsov Philippust.

— A rostbeafót — válaszolta Philippus.

— En pedig a csorbát — mondotta N. Sz. Hruscsov. — Ön nem szereti a csorbát én pedig nagyon szeretem. Ön a kapitalizmusról szál szikra, én pedig a szocializmusról. Miért nem válaszolok részletesebben a kérdésre? Azért, mert ezt a kérdést sokszor feltették már nekem itten és én mindig válaszoltam rá. Ugy látszik, válasszon meg felszínre hal- lani. De hát mit tegyünk, a szabadságról való nézetünk kü-

lönbszik az Önökétől. Amikor Hollywoodban voltunk, bemutatták nekünk a „Kán-kán” táncot. Ebben a táncban a leányoknak fel kellett emelniük szoknyájukat és meg kellett mutatniuk hátsó felüket. És ezt a táncot neves, becsületes művészeknek kell roppni. E művészek kénytelenek alkalmazkodni egyes perverz emberek ízléséhez. Önöknek ezt az előadást meg fogják nézni, a szovjet emberek azonban hátul fordítanak neki. Ez a tánc pornográfia. Felváltkodott és erkölcsileg züllött emberek kultúrája ez.

Önök szabadságnak nevezik az ilyen filmek bemutatását. Mi nem kérünk az ilyen „szabadságból”. Önöknek talán tetszik az a „szabadság”, hogy az emberek hátsó felét nézhetik. Mi azonban előnyben részesítjük a gondolkodás, az alkotó fejlődés szabadságát.

— Ön azt szeretné, hogy törvényileg tartsák el az ilyen filmek bemutatását? — kérdezte Philippus.

— Ugy gondolom, léteznie kellene egy ilyen törvénynek, az erkölcsi törvénynek — válaszolta N. Sz. Hruscsov.

— Ha akarok elmegyek, ha pedig nem akarok, nem megyek el az ilyen filmekhez — mondotta a Carey.

— De az Ön gyermekei meg- nézik ezeket!

— Nincsenek gyermekeim.

— De másoknak vannak gyermekei. Jó gyermekek, akik a földön élnek és akiket együtt kell megvívni a szabad kultúris csere” leple alatt terjesztett ártalmas befolyásoktól — jegyezte meg N. Sz. Hruscsov.

A továbbiak során néhány szakszervezeti vezető azzal hozakodott elő, hogy nem tudni miért, a Szovjetunió nem egyezik bele örömmel a szovjet-amerikai kulturális kapcsolatok fejlesztésébe. N. Sz. Hruscsov visszaverte ezeket a hamis állításokat. Hangsúlyozta, hogy a valóságban éppen az amerikai fél az, amelynek hallgatnia kell szavát ebben a kérdésben. N. Sz. Hruscsov javasolta, hogy hallgassák meg ezzel a kérdéssel kapcsolatban G. A. Zsukovnak, a Kulturális kapcsolatok Állami Bizottsága elnökének tájékoztatását. Az amerikai szakszervezeti vezetők azonban nem voltak hajlandók meghallgatni ezt a jelentést.

„Majd olvassuk az újságokban” — mondotta egyikük.

A tájékoztatásról kapcsolatban N. Sz. Hruscsov rámutatott, hogy a szovjet emberek sikra szállnak a helytálló információk cseréjéért, ami előmozdítja a béke megerősödését és a népek közeledését. T. A. Szatyukov, a Právda főszerkesztője, aki jelen volt a megbeszélésen, felmentette, hogy a Právda teljes egészében közli az amerikai szakszervezetek által Washingtonban összehívott munkanélküli konferencián elhangzott beszédüket, anélkül, hogy egy szót is módosított volna rájuk. Ugyanakkor azonban az amerikai lapok, nem tudni mi okból, nem közölték ezeket az anyagokat, mondván, hogy ez „vörös propaganda”.

Az információ-csere kérdésében csak úgy, mint számos más kérdésben — mondotta N. Sz. Hruscsov — véleményeink nem egyeznek. Ez azonban nem jeleníti azt, hogy nem találhatunk közös nyelvet a népeink érdekös kérdéseivel kapcsolatban. Mi azt mondjuk Önöknek: próbáljanak felül- emelkedni, szélesebb távlatokat szemlélteni az eseményeket. Ne nézzék mindent saját tornyukból, jöjjenek el hozzánk, nézzék meg, hogyan élnek és dolgoznak a szovjet munkások, hogyan dolgoznak országos szakszervezeti hogyan védik a dolgozók érdekeit. Mi és Önök különbözőképpen szemléljük az egyes jelenségeket: mi a magunk útján, a kommunizmus felé vezető uton járunk, míg Önök meg akárhány erősen a kapitalizmus. Így tehát különböző álláspontot foglalunk el. Javasoljuk Önöknek, hogy ismerjék el ezt a vitathatatlant tény. De nem tehetünk kísérletet arra, hogy alapot találjunk a konkrét együttműködésre? Mi ugy gondoljuk, hogy ez lehetséges. Az egész munkásosztálynak szüksége van egy ilyen együttmű-

ködsére az alapvető érdekéért, a békeért folytatott harcban.

Mi nem azért jöttünk el erre a megbeszélésre, hogy meg rosszabbá tegyük az amugy is elég rossz viszonyunkat — jegyezte meg N. Sz. Hruscsov. — Ha kölcsönösen vádakat vagdosunk egymás fejébe, ez semmi jót sem hoz a munkásosztályra. Gondolkozzunk észszerűen, ne vessük fel mind- azokat a kérdéseket, amelyek elválasztanak bennünket. Egy- sítsuk erőnket a világkéért folytatott harcban.

C. Feller azonban még egy kérdést tett fel a hidegháború szellemében. Előre elkészített jegyzetbe be-bepillantva, megismételte a burzsoá propagandának azt a koholmányát, mely szerint a szocialista országokban a munkásokat elnyomják, s a munkások kénytelenek lennének külföldre szökni.

A. I. Adzsubej, az Izvesztija főszerkesztője, aki szintén jelen volt a megbeszélésen, rámutat arra, hogy Feller szó szerint elismerté azt, ami a New York Times azipi számában látott napvilágot.

Gondolja csak meg, mit tesz — mondotta N. Sz. Hruscsov. — Ön itt elismerté, hogy a burzsoá sajtóban megjelent cikkek s én válaszoljak erre. Kezdeni idezni a proletársajtóból és akkor mindent jobban meg fog érteni.

N. Sz. Hruscsov megjegyezte, hogy Weaver, aki jelen van a megbeszélésen és aki néger, többször is próbált kérdést feltenni, de nem tudni, mi okból, Ruether csökönyösen „nem veszi észre”.

Önök nem vezetik demokratikusan a vitát — mondotta N. Sz. Hruscsov. — Hagyják beszélni a néger. Ez szegény Önöknek még most is vannak helyek, ahova a négernek nem tehetik be a lábukat!

Weaver elmondotta, hogy az amerikai szakszervezetek harcolnak a faji megkülönböztetés ellen és őt az a megtisztelés érte, hogy néhány nemzetközi konferencián kiadották képviselőként az Amerikai Egyesült Államok munkásmozgalmát. Két héttel ezelőtt Genfben volt az ENSZ-barátok Egyesült Világszövetségének konferenciáján. Ezen a konferencián Weaver megelégedéssel állapította meg, hogy az Amerikai Egyesült Államok és a Szovjetunió közötti baráti együttműködés. A „élkülönbség” közösen dolgozott ki határozatvezetést a hidegháború megszüntetésére s e javaslatot, el is fogadták. Ugyanakkor Weaver megemlítette, hogy az USA küldöttsége és a szocialista országok küldöttsége számos kérdésben továbbra is ellentét álláspontot képvisel és komoly összecsapásokra került sor közöttük.

Weaver megkérdezte N. Sz. Hruscsovot, mivel kell kezdeni, hogyan lehet megtalálni az együttműködés alapját. A mi népünk számára igen fontos — mondotta Weaver —, hogy választ kapjon a mai megbeszélés során felített kérdésekre.

Tudom, hogy az Önök szakszervezetei, nagy erőfeszítéssel tesznek annak érdekében, hogy a négernek egyenlő jogu állampolgárokká váljanak az Amerikai Egyesült Államokban — válaszolta N. Sz. Hruscsov. Ami azokat a kérdéseket illeti, amelyek tekintetében az Önök szakszervezeteinek álláspontja nem egyezik a szocialista országok szakszervezeteinek álláspontjával, bizonyára tudják, hogy mi és Önök különbözőképpen szemléljük a társadalmi élet számos jelenségét és különbözőképpen ítéljük meg őket.

Véleményünk szerint a szakszervezeteknek gyakrabban kellene kapcsolatba lépniük egymással. Természetesen mindez nem oldódik meg egyszerre. De ha egyszer megindul az erősbödni kezd a szakszervezetek együttműködése egyes kérdésekben, kezdetben a kisebb jelentőségű kérdésekben, végső soron a két ország eljut az erőfeszítések egyesítéséhez. Önök nem érthetik meg egyszerre a mi szakszervezeteink álláspontját, mint ahogy a mi szakszervezeti aktivistáink sem érthetik meg egyszerre az Önök álláspontját. Ezért kölcsönösen jobban meg kell ismernünk egymást, alaposabban kell érdek-

lődnünk egymás munkája iránt, hogy kölcsönösen jobban megismerjük egymás tevékenységét.

Vitatkozhatunk, megtehetjük, hogy nem értünk egyet egymással, de ha Önök és mi a béke megerősítését, a munkások, a dolgozó nép életének megjavítását óhajtuk, miért élézzük ki kapcsolatainkat? Ennek nyomán csak közös ellenfeleink nyerhetnek.

Szocialista társadalmi rendszerünk megváltoztatását óhajlják? Remélem, hogy nem! Mi sem akarunk és nem is fogunk beavatkozni az Önök belügyeibe, nem fogjuk megpróbálni megváltoztatni az Önöknek fennálló rendszert. Már mondtam és ismétlem: legyünk türelmesek kapcsolatainkban. Noha véleményünk sok kérdésben különbözik, van egy közös ügyünk, amelynek érdekében össze kellene fogjunk. Ez a közös ügy a békeharc. A népek békét akarnak és küzdenek érte.

Ami a szakszervezeti mozgalmat konkrét kérdéseket illeti, bevallom, hogy sohasem tevékenykedtem ilyen területen és nem vagyok szakember, de vannak tapasztalatok rendelkező szakszervezeti aktivista káderek. Miért ne vennék fel a kapcsolatot velük?

A mi kádereink nem fogják megkísérlni, hogy kommuniztáktá változtassák Önöket és azt hiszem Önök sem akarnak megnyerni őket a kapitalizmus számára. A véleménycsere azonban hasznos lenne.

J. Carey, az AFL-CIO alelnöke a megbeszélés végén köszönetet mondott N. Sz. Hruscsovnak a találkozáért.

„Köszönjük — mondotta —, hogy olyan nagylelkűen rendelkezésünkre bocsátotta idejét. Út utat kívánunk. Működünk együtt a béke érdekében, az ember javára”.

A találkozó baráti légkörben ért véget. A szakszervezeti vezetők a búcsúzás alkalmával több ízben is köszöntötték mondták a szovjet kormányfőnek a találkozásért.

Mindemelé után csak megjelölt keltetheti, hogy közvetlenül a találkozó után sajtótájékoztatót hívtak össze, amelyen Reuther ur megengedte magának, hogy durván elferdítse a megbeszélés lényegét és támadást intézzen az ellen, akit kollégáival együtt röviddel ezelőtt diszpendéként fogadtak. Reuther ur odáig ment, hogy kijelentette: N. Sz. Hruscsov a beszélgetés során „öklével az asztalra ütött” s így kiáltott fel: „En a munkásosztály dik-tátora vagyok”. Ezeket a rágalmozó koholmányokat nyilvánvalóan olyan embereknek szánták, akiknek fogalmuk sincs a Szovjetunióról és vezetőiről. Több burzsoá újságíró nem véletlenül kérdezte meg N. Sz. Hruscsovot, hogyan vélekedik Reuther urnak e hiteltelen kijelentéséről.

„Nem tudom, hogy Reuther ur valóban ezt mondotta-e, vagy talán nembecsületes újságírók tulajdonították neki ezt a kijelentést — válaszolta N. Sz. Hruscsov. — Vajon valóban így mondotta-e?”

Azok az újságírók, akik részt vettek a sajtótájékoztatóban, megerősítették, hogy Reuther ur valóban megtette az említett kijelentést. Ekkor N. Sz. Hruscsov ezeket mondotta:

„Ha Reuther ur ilyen nyilatkozatot tett, nem járt el becsületes módon. Kijelentése hazugság. Nem tisztelhetek egy olyan embert, aki ilyen eszközökhöz folyamodik. Beszélgetésünk során a munkásosztály diktatúrája és nem a személyes diktatúra került szóba. A marxizmus-leninizmus arra tanít, hogy a munkásosztálynak, amikor átvésti a hatalmat, meg kell teremtenie diktatúrát, hogy szétzúzva a megdöntött kizsákmányoló osztályok ellenállását.

A munkásosztály diktatúrájának formái országoktól különbözhetnek. Ha a megdöntött osztály nem áll ellen annak az útnak, ami a társadalmi történelmi fejlődése folyamán, a forradalom eredményeként létrejött, a munkásosztálynak nincsen szüksége arra, hogy az elfojtás erőszakos módszereire folyamodjék. Es ellenkezőleg, amikor a kizsák-

mányolók megpróbálják visszafordítani a történelem kerekét, megpróbálnak ellene szegülni annak, hogy a nép saját kezébe vevve a hatalmat, amikor megkísérlék elfojtani a forradalmat, a munkásosztálynak, a dolgozóknak kötelességük léte-deik nevében elnyomó eszközökhöz folyamodni, hogy megvédelmezzék társadalmi vívmányait, a dolgozók, az egész nép léteidekeit.

N. Sz. Hruscsov hangsúlyozta, hogy a Szovjetunió, amilyen mértékben előrehalad a kommunizmus felé, egyre szélesebb körben valósít meg olyan intézkedéseket, amelyek az állam eltűnéséhez vezetnek. Ilyen tekintetben — mondotta — nálunk, a Szovjetunióban, már végre is hajtottunk számos fontos dolgot: csökkentjük a fegyveres erőket, a miliciát, csökkentjük az állambiztonsági szervek dolgozóinak létszámát. A tömegszervezetek egyre több rendfenntartási és államvezetési funkciókat kapnak.

Mi az eredménye az amerikai szakszervezeti vezetők és a szovjet kormányfő találkozása-nak?

Már maga az a tény, hogy erre a találkóra sor került, azt mutatja, hogy az amerikai politikai helyzetben javulás kezd mutatkozni. Bármennyire is erősek legyenek egyes amerikai szakszervezeti vezetők szovjetellenes érzelmei, mégis győzedelmeskedik az amerikai népnek az amerikai-szovjet kapcsolatok megjavítására, a béke megerősítésére irányuló óhajja.

Mint ismeretes, az amerikai szakszervezetek vezetősége eddig csökönyösen elutasított bármilyen kapcsolatot a Szovjetunióval. Meany-nak, az AFL-CIO elnökének számos beszéde lényegében semmiben sem különbözött az amerikai imperializmus reakciós vezetőinek beszédeitől. Meany még 1959 szeptember 21-én, a san franciscói szakszervezeti kongresszuson is a hidegháború szellemében beszélt és durva kirohanásokat intézett a Szovjetunió és a szovjet kormány ellen. Meany-nak és híveinek állásfoglalása nem áll összhangban az egyszerű amerikaiak érzelmeivel, hiszen ezek a béke megerősítését s azt óhajlják, hogy baráti kapcsolatok létesüljenek az USA és a Szovjetunió között.

Az AFL-CIO vezetőknek csoportja valószínűleg éppen ezért találta szükségesnek megbeszélésre invitálni N. Sz. Hruscsovot, a szovjet kormány vezetőjét, hogy megvitassa vele a nemzetközi élet és a szovjet-amerikai kapcsolatok számos fontos kérdését.

Feltételezhetjük, hogy ez a találkozó jó kezdet és egyenlőre fogja az utat az Amerikai Egyesült Államok és a Szovjetunió szakszervezetei közötti szükséges kapcsolatok kialakítása felé.

Ezek a kapcsolatok szükségesek és nagyon eredményesek lehetnek abban a harcban, amelyet közös ügyünkért, a világ béke megerősítéséért vívunk.

Ami pedig azokat illeti, akik csökönyösen ragaszkodnak álláspontjukhoz, s a hidegháború katonavonataiban maradnak, csak önmagukat leplezik le az egész világ dolgozóit előtt.

A munkásosztály léteidei megkövetelik a békeharc egységet. „Noha nézetünk számos kérdésben különbözik — mondotta N. Sz. Hruscsov, az amerikai szakszervezeti vezetőkkel folytatott beszélgetése során — van egy közös ügyünk, amelynek érdekében össze kellene fogni. Ez a közös ügy a békeharc”.

Csak sajnálkozást válthat ki az amerikai reakciós szakszervezeti vezetőknek az a kísérlet, hogy feszültséget idézzenek elő, amikor javulás mutatkozik a Szovjetunió és az Egyesült Államok viszonyában.

Az igazság győzedelmeskedni fog, bármennyire is igyekezzenek az amerikai szakszervezetek reakciós vezetői eltitkolni a szovjet kormányfő egy-ségre szólító felhívását, bármennyire is igyekezzék: elterjedni nyilatkozatait. Ezt bizonyítja az a tény is, hogy a szovjet kormányfő látogatása során mindenütt nagy melegséggel köszöntik az amerikaiak. Ez a meleg fogadtatás valóban arról tanusodik, hogy az amerikai nép békében és barátságban akar élni a szovjet néppel.